

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/7/2003

PREFERENCJE PARTYJNE W STYCZNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

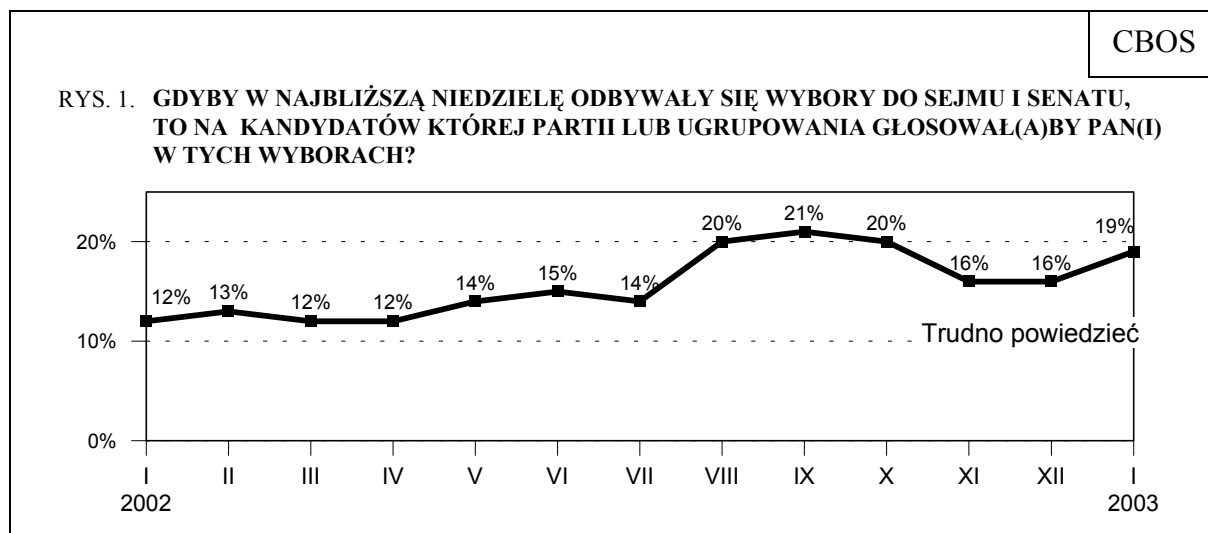
WARSZAWA, STYCZEŃ 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Zakończenie negocjacji z UE podczas szczytu w Kopenhadze to zdecydowanie najważniejsze wydarzenie minionego miesiąca. Przede wszystkim na tym wydarzeniu, jego sensie i znaczeniu, a także konsekwencjach z niego płynących skupiona była uwaga polityków i mediów. Na krajowej scenie politycznej najgłośniejszą sprawą była domniemana próba wyłudzenia łapówki od Agory, właściciela i wydawcy „Gazety Wyborczej”, w zamian za gwarancję przeprowadzenia w parlamencie korzystnych dla tej firmy zmian ustawowych. Jednak w wymiarze politycznym, a nie medialnym sprawa ta jeszcze nie ma, jak się wydaje, dużego znaczenia, ponieważ dla opinii publicznej jej sens jest ciągle bardzo niejasny. Głośny był protest Ruchu Obrony Bezrobotnych, których przedstawiciele wtargnęli do Sejmu przed świętami i domagali się energiczniejszych działań władz państwowych w ich sprawie. Protestowali także przedstawiciele służby zdrowia oraz strażacy. Wśród innych wydarzeń warto jeszcze wspomnieć o odrzuceniu przez Sejm wniosku o wotum nieufności dla wicepremiera i ministra finansów Grzegorza Kołodki. Wszystkie te wydarzenia mogły mieć wpływ na nastroje polityczne w okresie bezpośrednio poprzedzającym styczniowy sondaż¹.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w styczniu, udział w nich wzięłoby - według własnych deklaracji - 53% ankietowanych, o 2 punkty więcej niż w grudniu ubiegłego roku, ale o 4 punkty mniej niż w listopadzie. W stosunku do poprzedniego miesiąca nieco wzrósł (o 3 punkty) odsetek osób niewiedzących, któremu z ugrupowań udzielić poparcia, choć deklarujących chęć wzięcia udziału w wyborach.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (152) przeprowadzono w dniach od 3 do 6 stycznia 2003 roku na liczącej 1025 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Ugrupowaniem mającym najwięcej zwolenników nadal pozostaje SLD, na które chcieliby głosować blisko co trzeci potencjalny wyborca mający sprecyzowane sympatie polityczne (30%). W porównaniu z ubiegłym miesiącem poparcie dla SLD spadło o 3 punkty procentowe i jest dokładnie takie samo jak w listopadzie. Natomiast notowania współzrządzącej z SLD Unii Pracy się poprawiły (wzrost poparcia o 3 punkty) i obecnie chce na nią głosować 5% potencjalnych uczestników wyborów o sprecyzowanych sympatiach partyjnych. Zatem w styczniu koalicja SLD-UP uzyskała łącznie takie samo poparcie jak miesiąc wcześniej.

Również wśród pozostałych partii politycznych układ sił jest podobny do tego, jaki obserwowaliśmy przed miesiącem. Wśród ugrupowań opozycji parlamentarnej relatywnie najwięcej zwolenników ma PiS, który chce poprzeć 13% uczestników wyborów (minimalnie więcej niż w grudniu). Na trzecim i czwartym miejscu pozostają Samoobrona oraz PO RP, na które zamierza głosować po 11% potencjalnych wyborców. Co jedenasty zorientowany politycznie wyborca (9%) deklaruje poparcie dla PSL, a co dwunasty (8%) - dla LPR. W porównaniu z grudniem oba te ugrupowania straciły po 2 punkty procentowe.

Chęć głosowania na UW deklaruje 5% potencjalnych wyborców mających sprecyzowane sympatie polityczne. Jest to jeden z najlepszych wyników tej partii w ostatnich miesiącach. Wśród pozostałych ugrupowań niemających swojej reprezentacji w parlamencie zwolenników zyskałyby jeszcze KPEiR i PLD (2%), na mniej głosów mogłyby liczyć UPR i ZChN (po 1%).

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach i mających sprecyzowane sympatie polityczne*									
	IV 2002	V 2002	VI 2002	VII 2002	VIII 2002	IX 2002	X 2002	XI 2002	XII 2002	I 2003
	w procentach									
Sojusz Lewicy Demokratycznej	33	34	31	30	30	34	36	30	33	30
Prawo i Sprawiedliwość	11	10	14	12	15	12	12	13	12	13
Samoobrona RP	10	13	14	17	12	14	11	13	12	11
Platforma Obywatelska RP	12	11	10	12	10	10	12	10	10	11
Polskie Stronnictwo Ludowe	12	9	8	7	10	8	9	9	11	9
Liga Polskich Rodzin	6	7	8	8	8	7	8	11	10	8
Unia Wolności	3	5	5	4	5	2	3	4	3	5
Unia Pracy	4	3	4	3	4	5	3	3	2	5
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	3	2	1	3	2	2	2	2	2	2
Partia Ludowo-Demokratyczna	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
Unia Polityki Realnej	2	1	1	1	1	1	0	2	1	1
Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1
Ruch Społeczny / RS AWS	2	2	1	1	1	1	1	2	1	0
Polska Partia Socjalistyczna	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0
Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe - RNP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne	1	2	2	1	1	2	2	2	2	2
N=	558	491	481	445	400	560	597	499	417	439

***Uwaga:** W tabeli nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wielkość poparcia dla poszczególnych ugrupowań jest procentowana do tej grupy wyborców, którzy po pierwsze - chcą uczestniczyć w wyborach, po drugie - wiedzą, na kogo będą głosować.

W ciągu ostatniego miesiąca notowania najważniejszych ugrupowań politycznych niewiele się zmieniły. W opinii społecznej nieco straciły najważniejsze partie koalicji rządowej - SLD i PSL, jednak poparcie dla całej koalicji zmalało w mniejszym stopniu, ponieważ część tego spadku zrekompensował wzrost notowań sojuszniczej UP. Wśród partii opozycyjnych układ sił pozostaje dość wyrównany.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?
 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udział

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	53	21	27	1024
Płeć				
Mężczyźni	58	18	24	489
Kobiety	48	23	29	535
Wiek				
18-24 lat	43	26	31	158
25-34	47	20	33	185
35-44	53	22	25	192
45-54	57	22	21	211
55-64	62	17	21	102
65 lat i więcej	57	16	27	176
Miejsce zamieszkania				
Wieś	58	20	22	376
Miasto do 20 tys.	57	17	26	126
20-100 tys.	44	24	32	208
101-500 tys.	49	19	32	191
501 tys. i więcej mieszk.	52	22	25	124
Wykształcenie				
Podstawowe	46	21	33	262
Zasadnicze zawodowe	47	26	26	306
Średnie	57	17	26	345
Wyższe	70	14	16	112
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	68	18	14	64
Prac.umysł.niż.szczębla	57	23	19	94
Pracownicy fiz.- umysł.	46	21	33	95
Robotnicy wykwalifikowani	43	24	32	89
Robotnicy niewykwalifik.	52	12	36	47
Rolnicy	56	27	17	54
Pracujący na własny rach.	77	8	15	38
Bierni zawodowo				
Renciści	49	21	30	105
Emeryci	61	17	21	181
Uczniowie i studenci	45	27	28	74
Bezrobotni	45	21	34	143
Gospodynie domowe i inni	41	23	36	35
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	66	20	14	160
spółce właścicieli	57	23	21	82
prywatnych i państwa	45	21	34	193
sekt. pryw. poza rolnict.	56	25	19	60
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	48	17	35	132
300-399	51	22	27	100
400-599	43	22	35	187
600-800	59	14	27	158
Powyżej 800 zł	73	13	14	151
Ocena własnych war. mater.				
Złe	44	20	36	314
Średnie	56	19	24	465
Dobre	58	24	19	245
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	65	17	18	53
Raz w tygodniu	55	22	22	544
1-2 razy w miesiącu	50	16	34	148
Kilka razy w roku	55	22	22	179
W ogóle nie uczestniczy	34	17	49	97
Poglądy polityczne				
Lewica	68	16	17	243
Centrum	45	30	26	274
Prawica	66	15	19	256
Trudno powiedzieć	33	21	46	250

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	KPEiR	LPR	PLD	PO RP	PSL	PiS	RS	Samoobrona	SLD
Ogółem	2	8	2	11	9	13	0	11	30
Płeć									
Mężczyźni	1	6	2	9	9	14	0	13	30
Kobiety	3	10	1	13	8	12	0	9	30
Wiek									
18-24 lat	0	5	0	26	3	18	0	8	18
25-34	0	5	0	7	8	9	0	16	33
35-44	0	12	0	15	9	12	0	10	24
45-54	0	10	4	7	14	9	0	10	35
55-64	10	8	0	4	7	10	0	8	43
65 lat i więcej	7	5	3	7	6	19	1	15	30
Miejsce zamieszkania									
Wieś	3	9	1	6	18	9	0	19	25
Miasto do 20 tys.	6	6	3	11	6	18	0	7	24
20-100 tys.	1	7	5	14	0	14	0	5	40
101-500 tys.	1	8	0	12	3	10	1	9	34
501 tys.i więcej mieszk.	2	4	0	18	3	20	0	4	34
Wykształcenie									
Podstawowe	8	9	2	6	8	11	0	21	30
Zasadnicze zawodowe	2	8	3	7	12	9	0	17	30
Średnie	1	7	1	11	9	16	0	7	31
Wyższe	0	6	0	21	3	13	0	1	32
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier., inteligencja	0	7	0	28	5	18	0	3	22
Prac.umysł.niż.szczebla	0	2	0	16	3	9	0	4	31
Pracownicy fiz.- umysł.	0	3	0	26	10	10	0	19	20
Robotnicy wykwalifikowani	0	14	0	0	11	18	0	17	39
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	11	7	8	14	0	4	47
Rolnicy	0	10	0	0	39	0	0	29	14
Pracujący na własny rach.	0	4	11	0	9	21	0	6	36
Bierni zawodowo									
Renciści	8	6	4	5	6	11	0	8	33
Emeryci	7	7	1	5	7	14	1	15	37
Uczniowie i studenci	0	11	0	20	0	21	0	7	26
Bezrobotni	0	19	0	11	10	8	0	11	26
Gospodynie domowe i inni	5	7	0	9	0	17	0	9	37
Pracuje w:									
inst. państw., publicznej	0	7	2	13	6	13	0	11	32
spółce właścicieli	0	3	0	32	10	0	0	12	30
prywatnych i państwa	0	4	4	7	6	21	0	4	33
sekt. pryw. poza rolnict.	0	9	0	0	37	0	0	27	19
prywatnym gosp. rolnym									
Dochody na jedną osobę									
Do 299 zł	0	16	3	2	20	9	0	9	22
300-399	2	16	0	12	15	5	0	28	16
400-599	5	3	2	5	6	6	0	20	40
600-800	0	9	2	3	7	24	0	11	31
Powyżej 800 zł	3	2	0	16	3	16	0	3	40
Ocena własnych war. mater.									
Złe	4	11	1	7	12	10	0	18	23
Średnie	2	8	3	8	9	15	0	13	31
Dobre	2	4	0	18	4	12	1	4	36
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	4	15	0	11	11	23	0	10	10
Raz w tygodniu	3	11	2	9	9	14	0	12	25
1-2 razy w miesiącu	3	1	2	12	9	18	0	18	28
Kilka razy w roku	1	3	0	12	8	5	0	9	45
W ogóle nie uczestniczy	0	0	0	16	0	0	0	3	62
Poglądy polityczne									
Lewica	1	3	0	2	8	6	0	9	67
Centrum	5	3	1	11	10	15	0	12	21
Prawica	2	11	3	21	7	22	0	10	4
Trudno powiedzieć	3	23	3	3	11	1	0	22	19

(continued)

Tabela 2 (cd.). Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach? (%)

	SKL-RNP	UPR	UP	UW	ZChN	Inne partie	Liczba osób
Ogółem	0	1	5	5	1	2	439
Płeć							
Mężczyźni	1	2	4	5	2	3	232
Kobiety	0	1	6	5	1	1	207
Wiek							
18-24 lat	3	0	10	3	6	0	53
25-34	0	5	4	10	0	3	63
35-44	0	1	6	7	0	4	87
45-54	0	1	5	3	0	2	105
55-64	0	1	0	6	0	1	51
65 lat i więcej	0	0	2	2	2	1	79
Miejsce zamieszkania							
Wieś	0	1	4	1	0	3	170
Miasto do 20 tys.	3	0	6	1	6	1	51
20-100 tys.	0	2	4	6	1	0	80
101-500 tys.	0	2	4	13	1	2	83
501 tys.i więcej mieszk.	0	0	6	9	0	0	56
Wykształcenie							
Podstawowe	0	0	2	1	1	2	86
Zasadnicze zawodowe	0	2	4	2	4	1	116
Średnie	1	1	7	4	0	3	168
Wyższe	0	3	4	16	0	0	69
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	0	0	0	14	0	2	40
Prac.umysł.niż.szczegła	0	4	14	13	0	4	47
Pracownicy fiz.-umysł.	0	1	4	6	0	1	36
Robotnicy wykwalifikowani	0	0	2	0	0	0	34
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	9	0	0	0	12
Rolnicy	0	0	0	0	0	8	28
Pracujący na własny rach.	0	3	0	10	0	0	24
Bierni zawodowo							
Renciści	0	0	11	0	9	0	38
Emeryci	0	1	0	3	2	1	92
Uczniowie i studenci	6	0	0	8	0	0	24
Bezrobotni	0	4	7	2	0	4	49
Gospodynie domowe i inni	0	0	17	0	0	0	14
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	0	1	7	6	0	2	86
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	0	2	3	4	0	3	41
sekt. pryw. poza rolnict.	0	2	6	14	0	1	70
prywatnym gosp. rolnym	0	0	0	0	0	8	30
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	0	0	14	0	6	0	53
300-399	0	0	6	0	0	0	31
400-599	0	3	5	1	1	3	72
600-800	0	2	6	4	1	1	79
Powyżej 800 zł	0	1	1	13	1	2	96
Ocena własnych war. mater.							
Złe	0	1	7	2	3	1	106
Średnie	0	1	3	4	1	2	209
Dobre	1	2	5	8	0	2	123
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	5	0	3	0	4	3	29
Raz w tygodniu	0	1	6	3	2	3	242
1-2 razy w miesiącu	0	2	2	4	0	1	61
Kilka razy w roku	0	2	5	10	0	0	76
W ogóle nie uczestniczy	0	3	3	14	0	0	30
Poglądy polityczne							
Lewica	0	0	2	2	0	1	149
Centrum	0	1	6	9	3	3	94
Prawica	1	3	5	7	1	1	150
Trudno powiedzieć	0	2	8	0	0	4	46